

Missió possible

Vicenç Villatoro
Director de l'Institut
Ramon Llull

Fa deu anys, els governs català i balear van crear l'Institut Ramon Llull com a eina per a la projecció exterior de la llengua catalana, la cultura que s'hi expressa i tota la producció cultural d'aquests dos territoris que no té estrictament una base lingüística. També com una eina per consolidar i aprofundir les relacions entre els diversos territoris que comparteixen aquesta llengua. Són encàrrecs inevitablement a llarg termini, que demanen insistència i continuïtat. Deu anys són poc temps per parlar d'objectius assolits, però són un període suficient per avançar balanços i començar a respondre preguntes. Balanços i preguntes sobre la idoneïtat i l'eficàcia de l'eina, de l'Institut com a instrument per a objectius més ambiciosos. Balanços i preguntes també sobre la missió mateixa, sobre si amb aquests anys d'experiència sembla realista i abastable l'objectiu sencer: dotar de visibilitat una llengua i una cultura; incrementar els llaços entre els diversos territoris on es parla; associar-la a les idees de diversitat estètica, de qualitat i ambició; asseure-les a les taules on és metafòricament el debat sobre el món contemporani.

Probablement, els qui avui tenim l'honor de dirigir-la no som els més adequats per valorar la idoneïtat i la potència de l'eina. Però sí que ho som per proclamar que la feina de moltes persones, de totes les direccions anteriors, de tots els equips que hi han treballat, el compromís de les institucions, la complicitat de la societat, l'entusiasme de la gent del Llull, han anat construint en aquests deu anys una herència sòlida que permet fer ara un salt endavant. Amb la tranquil·litat d'esperit que et dóna parlar de l'herència rebuda, es pot dir que el Llull ha estat i és una eina útil i prestigiosa, ben valorada dins i fora, que ha dut a terme multitud d'iniciatives, visibles i invisibles, excepcionals i capil·lars, que han deixat un pòsit valuós.

Aquest llibre només en pot recollir algunes de les més destacades i de les més visibles de cada any, d'aquestes activitats. Però al costat n'hi ha hagut moltes més, de tota mena. Des de Frankfurt a Venècia, des d'Avinyó a Kassel, des de Nova York o Washington a Londres, París o Berlín, passant per les cent cinquanta universitats de tot el món que acullen ensenyaments de català, la feina del Llull s'ha fet sentir i ja ha deixat empremta. Gràcies a tots.

Però no és el balanç de l'eina el més important. Per molt afinada que fos l'eina, per molt entusiasme i experiència que hi aboquéssim els qui en un moment o altre hi hem participat, tot plegat serviria de ben poc si no hi hagués al darrera una cultura potent i creativa, efervescent i variada. Per poder explicar al món que som una cultura important cal, per damunt de tot, que siguem realment una cultura important. I el balanç de deu anys de projecció a l'exterior i de recepció des de l'exterior ens diu que ho som. Que la projecció de la cultura és una missió possible, perquè hi ha el gruix i la diversitat suficients. Que els objectius són abastables. Complicats, llargs, que no s'esgoten en una acció ni arriben mai a un punt i final. Però que són abastables. Tots. Els de projectar-nos cap enfora. El de connectar-nos des de dins. El de ser visibles, perquè hi ha coses a veure. El de poder anar pel món escoltant, però també parlant. Aprenent, però també ensenyant. Les persones que han fet el Llull poden estar orgulloses de la feina feta. Però el principal actiu del Llull no és el Llull, és la cultura que el Llull té l'encàrrec de projectar. Anirem al món a explicar-ho. Però hi anirem amb el cap ben alt, perquè sabem que hi ha coses per explicar.

Institut Ramon Llull

L'Institut Ramon Llull és un organisme públic creat pels governs de Catalunya i les Illes Balears amb l'objectiu de promoure a l'exterior els estudis de llengua catalana en l'àmbit acadèmic, la traducció de literatura i pensament escrits en català, i la producció cultural catalana i balear en d'altres àmbits com el teatre, el cinema, el circ, la dansa, la música, les arts visuals, el disseny o l'arquitectura.

Amb aquesta finalitat, l'Institut Ramon Llull subscriu acords amb universitats de l'exterior per tal de promoure-hi la docència de català i coordina i ofereix suport a més de cent quaranta centres amb presència dels estudis catalans a tot el món. En paral·lel, l'Institut Ramon Llull secunda les associacions internacionals de catalanística i estimula els estudis avançats i la recerca lingüística en universitats de prestigi. Com a organisme oficial de certificació dels coneixements de català a l'exterior, organitza proves per a acreditar els diferents nivells, d'acord amb el *Marc europeu comú de referència per a les llengües*.

En un altre àmbit d'actuació, l'Institut Ramon Llull impulsa la traducció d'obres literàries i de pensament escrites en català, ajudant els editors en altres llengües que les publiquen i els traductors que se n'ocupen, a qui se'ls procura una formació continuada i el reconeixement de la seva feina. Es facilita el diàleg i l'intercanvi entre assagistes i investigadors en llengua catalana amb els seus interlocutors d'altres llengües, de la mateixa manera que s'afavoreix la projecció de les revistes de pensament i cultura en català i es promou l'intercanvi amb les d'altres països.

Finalment, l'Institut Ramon Llull es preocupa de difondre el conjunt de la literatura catalana en fires del llibre, i d'assegurar la presència d'artistes de Catalunya i les Illes Balears en programes destacats de la creació contemporània internacional, mitjançant acords amb institucions, mostres internacionals, centres d'art i museus; treballa perquè la cultura catalana sigui present en festivals i fires de ressò mundial; participa en esdeveniments culturals en ciutats estratègiques i capdavanteres en diferents àmbits de la creació; i promou intercanvis entre el sector creatiu local i l'internacional amb visites de comissaris, crítics, programadors, editors i agents estrangers per assistir a festivals, exposicions, estrenes, concerts o conferències a Catalunya i a les Illes Balears.

10 anys
promovent
la cultura
catalana
al món

2002

Cultura catalana a Berlín. Die Blaue Brücke

23 octubre – 23 novembre

Destaca la presència d'escriptors com Baltasar Porcel, Quim Monzó, Carme Riera o Gabriel Janer Manila, i les actuacions musicals de Montserrat Torrent, Damià Timoner i els grups Cap Pela, Música Nostra, S'Albaida i Contemporary Club Ensemble. Les companyies de dansa Au Ments i Àngels Margarit - Cia. Mudances, un cicle de cinema amb la presència de Bigas Luna, Ventura Pons i Agustí Villaronga, i una exposició retrospectiva del pintor Andreu Terrades completen la mostra.

“Er wurde langsam wach und dachte in jedem der sukzessiven Stadien des Erwachens daran, dass er beim Einschlafen gehofft hatte, die Erektion würde nach der Siesta wie weggezaubert sein.”

Quim Monzó, La magnitud de la tragèdia

“Es va anar despertant a poc a poc, i en cada estadi successiu de desvetllament recordava que s'havia adormit amb l'esperança que, després de la migdiada, com per art de màgia l'erecció hauria desaparegut.”

L'exposició del pintor mallorquí Andreu Terrades, oberta fins al 3 de novembre a la Galerie im Pferdestall de la Kulturbrauerei, inclou obres de l'artista realitzades entre el 1967 i el 2001.

La llengua catalana al món

*I Col·loqui Europeu d'Estudis Catalans
Université Paul-Valéry Montpellier 3*

3 - 5 d'octubre de 2002

Organitzat per l'Association Française des Catalanistes i la Deutscher Katalanistenverband i centrat en la literatura catalana de la democràcia i la recepció de la literatura catalana a Europa.

2003

Cultura catalana a Moscou i Sant Petersburg. L'agulla daurada

23 juny – 4 juliol

Maria del Mar Bonet, la companyia de dansa Nats Nus, el pianista Albert Atenelle, una instal·lació d'Eulàlia Valldosera a la Galeria Tretyakov (Moscou) i l'exposició «Gaudí, un univers» a Arte Nova Studio (Sant Petersburg) actuen com a ambaixadors de la cultura catalana a Rússia. A l'entorn de l'arquitecte s'organitza un seminari i, en paral·lel, es duen a terme un programa de música clàssica catalana i un altre de cinema.

“Спросил Любящий Возлюбленного своего, не выше ли сил его сила любви; и ответил Возлюбленный, что в любви-то любовь Любящего и набирает силу.”

Ramon Llull, *Llibre d'amic e amat*

“Demana l'amic a son amat si havia en ell nulla cosa a romasa a amar; e l'amat respòs que ço per què l'amor de l'amic podia multiplicar, era a amar.”

“L'arquitecte del futur es basarà en la imitació de la naturalesa, perquè és la forma més racional, duradora i econòmica de tots els mètodes.”

Antoni Gaudí

La llengua catalana al món

El català s'ensenya a 13 noves universitats de 10 països

Alemanya
Argentina
Canadà
Cuba
Eslovènia
França
Itàlia
Marroc
Polònia
República Txeca